

ספר

נאמר מימים

פרשת שופטים

מאת

הרב הגאון החסיד

ר' אברהם יוסף פסח (פסחוביץ)

זצ"ל

יו"ל ע"י נכדי המחבר

שבע ברכות תש"ג

א) שופטים ושופטים תתן לך בכל
 פעריך וגו', הספרים הקדושים פרשו
 שקאי גם על כל יחיד, שפריך כל
 אחד לשפוט את כל רמ"ח אבריו
 ושס"ה גידיו שכל דבר גדול וקטן
 אשר יעשה אדם לשפוט ולשקול
 במאזני לך, אם נודק הוא לעשות,
 ונכון הדבר לעשות ע"פ משפטי
 התורה, וגם אי' בשפ"א^א (שופטים תרל"א)
 למרן הקדוש זל"ה זי"ע ועכ"ל בשם
 היהודי הקדוש זל"ה זי"ע על פסוק
 "לך לך תרדוף", שתהא רדיפת
 הלך ג"כ בלך, לא בסקר יעיי"ש,
 פי' אפילו אם הולכין לעשות מצוה,
 נריך לרדוף את הלך, בלך, אם
 העת מוכשר לעשות מצוה זו.
 ובעוה"ר שכל אחינו בני ישראל
 צעבר לים טובעים צדס וצחרב,

וצתמרות עשן, והרוצ צנין ומנין
 של עם ישראל יוצאים לטבח ע"י
 הרשעים באשכנו ימ"ש הי"ד ולא
 היתה כזאת, מאז היתה ישראל לגוי,
 וערצה כל שמחה, והדעת נותנת
 שאין לעשות נשואים צומנים כאלו,
 ואמרו חז"ל (תענית י"א.) שאסור להוליד
 צני רעבון מפני שהעולם שרוי
 בצער, וגם אמרו צ"צ ד' ס' ע"צ
 ומיום שפשטה מלכות הרשעה
 שגזרת עלינו גזירות קשות, ומצטלות
 ממנו תורה ומצוות, ואין מנחת
 אותנו ליכנס לשבוע הצן, וא"ל לישוע
 הצן, דין הוא שנגזור על עצמינו
 שלא לישא אשה, ולהוליד צנים, ונמצא
 זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו
 (ופי' הרשצ"ס צענין טוב, ולא ע"י
 עכו"ס כו') אלא הגח להם לישראל,

^א שופטים תרל"א צדק צדק תרדוף. שאין חקר וסוף לבחי' צדק ואמת. כי ה' אלקים אמת. ולכך לעולם יש להוסיף ולהעמיק שיהי' אמת לאמיתו. כי אינו אמת עד שנעשה כל האדם אחד מיוחד לעבודתו ית' ואמת מראש עד סוף אותיות התורה. בשם הרב הק' מפרשיסחא היהודי ז"ל להיות רדיפת הצדק. בצדק לא בשקר. ודפח"ח:

^ב ב"ב ס: תניא אמר רבי ישמעאל בן אלישע מיום שחרב בית המקדש דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לאכול בשר ולא לשתות יין אלא אין גוזרין גזרה על הצבור אלא אם כן רוב צבור יכולין לעמוד בה כומיום שפשטה מלכות הרשעה שגזרת עלינו גזירות רעות וקשות ומבטלת ממנו תורה ומצוות ואין מנחת אותנו ליכנס לשבוע הבן ואמרי לה לישוע הבן דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בנים ונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו כאאלא הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין:

מוטב שיהיו שוגגין, ולא יהיו מזידין, ופי' הרשע"ם שאינם סבורים שיש איסור בדבר.

ולכאורה קשה מה חילוק יש לשני רעבון שאסור, ולא אמרי' מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין, ועוד קשה מדוע לא חששו ישראל לא להוליד בנים צמארים, שגזרו "כל הבן ילוד היאורה תשליכהו" מ"ט לא בטלו אז את מצות פרי' רבי', ואדרבה כתיב "וצנ"י פרו וישראלו" וגו', וגם פירש"י ז"ל בשם רבותינו אתם אומרים פן ירבה, ואני אומר כן ירבה, ונראה עוד שהיתה אז מצוה מיוחדת לפרות ולרבות, ומה חילוק יש להאי דינא דשני רעבון.

אכן נראה לחלק דדוקא בשני רעבון שהפורענות בא להעולם בכלל, ולא צפרטות על עם ישראל, אז אסור לפרות ולרבות, מפני שהעולם שרוי בצער, אבל כשהמלכות הרשעה גזרה גזירה צפרטות על עם ישראל, או כשמאזדים ח"ו את עם ישראל אז אדרבה מצוה להרבות ולהפרות, שעם

ישראל יתקיימו, כמו שהיתה הגזירה צמארים להשליך את ילדי ישראל ליאור, היתה המצוה של כן ירבו, להעמיד בנים אחרים, ושיתקיימו ישראל.

וכשהמלכות אינם גוזרים איבוד גופים, אלא איבוד נשמות, לבטל את ישראל מן המנוות, ע"ז אמרי' בגמ' צ"צ הנ"ל דדין הוא שנגזור על עצמינו שלא לישא אשה כו', מחמת מקירת הנפש על המנוות, אלא הנח להם לישראל, מוטב שיהיו שוגגים כו', והטעם השוגג של ישראל, שסוברים כיון שהגזירה של המלכות הרשעה, היתה רק בשביל ישראל לבדם, אמרו דאדרבה מצוה לפרות ולרבות, כמו הדין שגזרו לאצד גופות של ישראל צמארים, וע"ז אמרו חכמים, מוטב שיהיו שוגגים כו'.

וי"ל דזאת היתה הפלוגתא של גדול הדור, וזתו מרים, דעמרם גרש את אשתו בשעה שיצא הגזירה של "כל הבן הילוד היאורה תשליכהו", דהי' קוצר דזאת הגזירה דומה להדין של

שני הרעבון, ומוטב לו לזרעו של
 חברהם חצינו שיכלו מאליו ולא ע"י
 עכו"ם, ונתו מרים אמרה לו גזירתך
 קשה משל פרעה כו', דהגזירה היא
 לצד צביל ישראל, אמרי' דאדרבה
 מנוה לרצות ולפרות, ועי"כ נולד
 משרע"ה מושיען של ישראל, ונראה
 שהקצ"ה הסכים לדברי מרים, וא"כ
 הלכה הוא דזמן הזה אדרבה מנוה
 לישא אשה ולהוליד צנים, ולהרצות
 זרעו של חברהם חצינו ע"ה.

אמנם כן עכ"פ צעת שמחה זו
 צריכים אנו לזכור, ולהתייבב נגד
 עינינו האסון הנורא אשר קרה
 אותנו, וגילה צרעדה כתיב, ואם
 צשעת שלום והרוחה, עשאו חז"ל
 תחבולות שלא לעשות שמחת נשואין
 צשלמות השמחה, כמו שמבואר
 בצרכותי ד' ל"א ע"א אייתי כסא

דמוקרא צת ד' מאות זוזי ותבר
 קמייהו ואעליצו כו', אייתי כסא
 דזוגיתא חירתא ותבר קמייהו
 ואעליצו, ועיי"ש צתוס"י, ומכ"ש
 אנחנו שהמתים מוטלים לפנינו
 שנהרגו ונשחטו ונשרפו על קדה"ש
 לחלפים ולרצות ולמיליונים הי"ד,
 מרשעים הארורים ימח שמש וזכרם,
 ו"המה כרעו ונפלו אנחנו קמנו
 ונתעודד".

והנה צפרשה זו נאמר "כי ימלא
 חלל צאדמה וגו', לא נודע מי הכהו,
 ויאלו זקניך ושופטיך וגו', וכל זקני
 העיר וגו', וענו ואמרו ידינו לא
 שפכו את הדם הזה" וגו', והדרשה
 של חז"ל (משנ' סוטה ט' ו') ידוע, וכי עלתה
 על לב שזקני צ"ד שופכי דמים הם,
 אלא לא ראינוהו ופטרנוהו בלא
 מזונות ובלא לוי', ולכאורה קשה וכי

^א ברכות ל: מר בריה דרבינא עבד הילולא לבריה, חזנהו לרבנן דהוו קבדחי טובא. לא. אייתי כסא דמוקרא
 בת ארבע מאה זוזי, ותבר קמיהו, ואעציבו. רב אשי עבד הילולא לבריה, חזנהו לרבנן דהוו קא בדחי טובא.
 אייתי כסא דזוגיתא חירתא, ותבר קמיהו, ואעציבו. אמרו ליה רבנן לרב המנונא זוטי בהלולא דמר בריה
 דרבינא: לישרי לן מר. אמר להו: וי לן, דמיתנן. וי לן, דמיתנן. אמרי ליה: אנן מה נעני בתרך, אמר להו: הי
 תורה, והי מצוה דמגנו עלן. אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם
 הזה, שנאמר: "אזי ימלא שחוק פינו ולשונו רנה". אימתי, בזמן ש"יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה".
 אמרו עליו על ריש לקיש שמימיו לא מלא שחוק פיו בעולם הזה, מכי שמעה מרבי יוחנן רביה:

^ב שם ד"ה אייתי כסא דזוגיתא חירתא: מכאן נהגו לשבר זכוכית בנשואין:

בשציל זאת לצד יהיו נקראים זקני צ"ד שופכי דמים.

אכן י"ל דהנה צגיטין ד' נ"ה ע"צ כתבו התוס"י על לא היו סקריקון ציהודה צהרוגי מלחמה, שמסורה צידי צני אדום מאבותם שיהודה הרג את עשו כו', והא דאמרי' צסוף פ"ק דסוטה^(ט) דחושים צן דן שקיל קולפא ומחי' ארישה דעשו, ונתרי' עיני' ונפל אכרעי' דיעקב, ותרצו התוס' כי שמא לא מת צאותה הכאה, עד שעמד עליו יהודה והרגו יעיי"ש, ומלינו עוד צמד"ר' פרשת ויגש דצעה שתפס יוסף הצדיק את צנימין, ואמר לאחיו "האיש אשר

נמלא הגביע צידו, הוא יהי' לי לעצד" וגו', כעס יהודה ושאג צקול גדול, והלך קולו ד' מאות פרסה, עד ששמע חושים צן דן, וקפץ מארץ כנען, וצא אלל יהודה, ושאגו שניהם, וצקשה ארץ מצרים ליהפך וגו'.

וצריכים אנו להצין דצרי חכמים וחדותם, שאירע צ' פעמים צצ' מקומות אשר השתתפו יהודה עם חושים צן דן, אכן נראה כי חכו"ל צאו להודיע לנו כי צעת אשר כלל ישראל הם צצרה גדולה, צריכים להשתתף כל ישראל שכם אחד, ולהתאגד יחד, כי דן נקרא ירוד שצצצטים, ויהודה נקרא גדול

^ה על מתני' לא היה סיקריקון ביהודה בהרוגי מלחמה מהרוגי המלחמה ואילך יש בה סיקריקון כיצד לקח מסיקריקון וחזר ולקח מבעל הבית מקחו בטל מבעל הבית וחזר ולקח מסיקריקון מקחו קיים: בד"ה ביהודה בהרוגי המלחמה: בירושלמי בראשונה גזרו גזרה על יהודה לפי שמסורת בידם מאבותם שיהודה הרג עשו דכתיב (בראשית מט) ידך בעורף אויביך ותניא נמי בספרי ידיו רב לו בשעה שהרג את עשו ובסוף פ"ק דסוטה (דף יג.) דאמר חושים בן דן שקל קולפא ומחייה ארישיה דעשו ונתרו עיניה ונפלו אכרעיה דיעקב שמא לא מת באותה הכאה עד שעמד עליו יהודה והרגו:

^י בראשית רבה צ"ג ז' דבר אחר, ויגש אליו יהודה, זו היא שנאמר ברוח הקדש על ידי שלמה (קהלת ז, יט): החכמה תעז לחכם וגו', כנגד מי אמר שלמה המקרא הזה, לא אמרו אלא כנגד יוסף הצדיק, אמר רבי יוחנן בשעה שתפס יוסף הצדיק את בנימין ואמר להם לאחיו (בראשית מד, יז): האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד, אמר לו יהודה בנימין את תפוס ושלום בבית אבא, מיד כעס יהודה ושאג בקול גדול והלך קולו ארבע מאות פרסה עד ששמע חושים בן דן וקפץ מארץ כנען ובא אצל יהודה ושאגו שניהם ובקשה ארץ מצרים להפך, עליהם אמר איוב (איוב ד, י'): שאגת אריה וקול שחל. שאגת אריה, זה יהודה, שכתוב בו (בראשית מט, ט): גור אריה יהודה. וקול שחל, זה חושים בן דן, ששניהם נמשלו כארי, שנאמר (דברים לג, כב): ולדן אמר דן גור אריה. (איוב ד, י'): שני כפירים נתעו, אלו גבוריו של יוסף, שכיון שכעס יהודה נשרו שניהם של כלם:

הירוד ששצטטים עד יהודה הגדול
ששצטטים, והרגו את עשו למנוע את
הזרה הכללית.

ולכן בשכר זאת צעת עשיית המשכן,
זכו ג"כ שניהם, צללאל משצט יהודה
ואהליאז בן אחיסמך למטה דן,
להיות נקרא עשיית המשכן על שם
שניהם, כמו שפירש"י ז"ל צפרשת
ויקהל, לקיים מה שנאמר (איוב ל"ד י"ט)
"ולא ניכר שוע לפני דל", והוא
כנ"ל, מחמת שהקטן והגדול סובלים
המשא מהצרות שעוזרים על הכלל,
וכל ישראל משתתפים כאיש אחד בלב
אחד, צעת ענים וצרתם, כמ"כ
כשירצה הקצ"ה להשרות שכינתו
בישראל, הם ג"כ שותפים בדבר,
קטן וכגדול, מהקטן ששצטטים עד
גדול ששצטטים, "ולא ניכר שוע בפני
דל", וכולם כאיש אחד הם, וחטיבה
אחת.

וזאת י"ל ג"כ צמנות עגלה ערופה,
כשנהרג ר"ל נפש אחת מישראל,
ונפגם כלל ישראל, צריכים ג"כ

ששצטטים, וצעת שעם ישראל
מרגישים הזרה הגדולה הזאת שאמר
יהודה "כי איך אעלה אל אחי וגו',
פן אראה צרעה אשר ימנא את
אחי", וישראל סבא יהא נמנא צזרה
גדולה, צריכים להתאסף ולהשתתף
בהזרה הזאת כל ישראל, מן הגרוע
והירוד ששצטטים, ואפילו כשהוא כבד
צאוזניו כמו שהי' חושים בן דן,
ואפילו כשהוא רחוק ד' פרסה, עד
גדול ששצטטים וזאת עשו השצטי
ק"ה כשהרגישו הזרה והרעה שימנא
את יעקב אבינו ע"ה צאם יחסר לו
צנימין צנו, השתתפו כולם מחושים
בן דן עד יהודה, ולעקו שניהם עד
צצקשה ארץ מצרים ליהפך, וע"י
השתתפות זו צאה הישועה, ד"שיני
כפירים נתעו", אלו גצורי מצרים,
כמו שמסיים שם המדרש, וכן כאן
שעשו צא לעורר על חלקו של יעקב
אבינו ע"ה, שלא לקצרו צמערת
המכפלה, אשר זאת היתה כל מאויו
של יעקב אבינו ע"ה, השתתפו ג"כ
מן גדול ועד קטן, מחושים בן דן

להשתתף, ולסבול הצער של כלל ישראל, ולהיות חזרים לדבר זה, וכקטן וכגדול שוים הם, ואפילו זקני העדה אינם פטורים מכפרה, ולריכים לומר "ידינו לא שפכו את הדם הזה וגו', כפר" וגו', כי כל ישראל נריכים להרגיש האצדה והחסרון של הנרצח, ולכן כשנפרש יוסף מיעקב אציו, מסר לו פרשת עגלה ערופה, וכן מסר יוסף לאחיו סימן זה, כמו שפרשו חז"ל, וגאמר שם "ותחי רוח, יעקב אציהם", פי' כנ"ל כי יעקב אציו ע"ה שלח את בנו יוסף לאחיו, אע"פ שהי' יודע שאחיו שונאים אותו, מחמת שידע ששצטי ק"ה אינם חשודים לאצד לדיקו של עולם, ולגרום פגם גדול לאציהם שהוא כלל מישראל, וידע כי כקטן כגדול יתעוררו על דבר זה, וגם זקני העדה נריכים לומר "ידינו לא שפכו את הדם הזה", וכמ"כ שלח יוסף לאציו

סימן זה, כדי שיאמין שיוסף בנו עוד חי, ומטעם זה "ותחי רוח יעקב אציהם", מאחר שהכלל לא נפגם. ומטעם זה ג"כ צהאי מעשה יומא' ד' כ"ג ע"א צשני כהנים כו', נטל סכין ותקע לו בלבו, עמד ר' לדוק כו', אנו על מי להציא עגלה ערופה כו', געו כל העם בצכי' כו' ופריך וירושלים צת איתויי עגלה ערופה היא כו', ועוד לא נודע מי הכהו כתיב כו', אלא כדי להרצות בצכי', ולכאורה וכי לצד צשציל כדי להרצות בצכי', ואמרו השלמים האלו דבר שאינו, אכן י"ל שר' לדוק הראה צמלות עגלה ערופה, מה שעלינו לצכות, ולהכות אגרוף על לב, שנחסר צחטאינו נפש אחד מישראל, והכלל ישראל נפגם כנ"ל, ומכש"כ שעלינו להתמרמר ולצכות על הרוצ צנין ומנין, גדולים וטובים שנהרגו ונשחטו ונשרפו על קדה"ש הי"ד מלוררינו

¹ יומא כג. תנו רבנן: מעשה בשני כהנים שהיו שניהן שוין, ורצין ועולין בכבש, קדם אחד מהן לתוך ארבע אמות של חבירו, נטל סכין ותקע לו בלבו. עמד רבי צדוק על מעלות האולם, ואמר: אחינו בית ישראל שמעו! הרי הוא אומר "כי ימצא חלל באדמה ויצאו זקניך ושופטיך". אנו, על מי להביא עגלה ערופה, על העיר, או על העזרות, געו כל העם בבכיה. בא אביו של תינוק ומצאו כשהוא מפרפר. אמר, הרי הוא כפרתכם, ועדיין בני מפרפר, ולא נטמאה סכין. ללמדך שקשה עליהם טהרת כלים יותר משפיכות דמים:

לעינינו צמחרה, ולהמשחית יחמר ה'
הרף, ותעזר המגפה מעדת ה',
כיה"ר, חמן!

ובזה שכתבתי י"ל הטעם דהגם
דצקדשים חמרי' דאין לך דבר
שנעשה מצותו ומועלין בו, חעפ"כ
צעגלה ערופה חמרי' בחולין ד'

קיי"ז ע"א דגם לאחר עריפתו חסור
צהנאה, משום דכתיב "הערופה"
יעיי"ש להורות שאין לנו עוד חפשים
כ"ז שלא נמנא הרוצח, דהתורה
הקדושה גלתה דכ"כ חמור נפש
אחת מישראל, דגם לאחר עריפתו
עדיין חסור צהנאה, כי לא נקרא
שנעשה מצותו, וק"ל.

^ח חולין קיז: משא"כ בדם: מנה"מ אמר עולא דאמר קרא (ויקרא יז, יא) לכם שלכם יהא דבי רבי ישמעאל תנא (ויקרא יז, יא) לכפר לכפרה נתתיו ולא למעילה יאורבי יוחנן אמר קרא (ויקרא יז, יא) הוא הוא לפני כפרה כלאחר כפרה מה לאחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה יבואימא הוא לאחר כפרה כלפני כפרה מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה אין לך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו יגולא והרי תרומת הדשן דנעשה מצותו ומועלין בו דכתיב (ויקרא ו, ג) ושמו אצל המזבח ידמשום דהואי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין טוהניחא לרבנן דאמרי (ויקרא טז, כג) והניחם שם מלמד שטעונין גניזה אלא לר' דוסא דאמר שלא ישתמש בהן ליום הכפורים אחר מאי איכא למימר טזאלא משום דהואי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובים הבאין כאחד וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין:

(ב) תמים תהיה עם ה' אלקיך, ופירש"י ז"ל התהלך עמו בתמימות, ותנפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיצוא אליך קבל בתמימות, ואז תהי' עמו ולחלקו עכל"ק של רש"י ז"ל.

חנני השי"ת לומר זכוונת רש"י ז"ל, כי בזמן שזוה השי"ת לאזרהם אצינו ע"ה על מצות מילה, נאמר שם ג"כ לשון זה "התהלך לפני והי' תמים", וכבר פרשתי שמצות מילה אינה לצד על העת שמל אדם את עצמו, או את בנו זן שמונת ימים, אלא על כל ימי חייו של אדם, מונח מצות מילה עליו להיות נימול, ולא ישקר ח"ו בצריתו, ולא יחלל אותו, והפי' "התהלך לפני והי' תמים", שיהא תמים בכל ימי חייו, ולא יחסר יום או עת ועונה מהתמימות הזו, וכמו שדרשו חז"ל במד"ר^ט תחילת פרשת חיי שרה, "יודע ה' ימי תמימים"

כו' שנותיהם תמימים, פי' שלא הי' חסר משנותם כלום, וכל ימיהם חיו בתמימות זו, ואע"ה הי' הראשון שהלך לפני הקב"ה אחר שנימול בכל ימי חייו בצרית זו, והגם שכל המצות קיים עד שלא נתנו, אבל מצות מילה המתין על מצות ה', כדי שצניו ג"כ יהיו יכולים לקיים מצוה זו, בכל משך ימי חייהם, ע"י ציווי של הקב"ה במצוה זו עמ"ש בפרשת עקב.

וזאת שפירש"י ז"ל "תמים תהי' עם ה' אלקיך", התהלך עמו בתמימות, פי' בכל ימי חייו, ע"י מצות מילה, ולא תשקר ח"ו בצריתו, ותהא תמים עם צרית ה' אלקיך, בכל ימי חייו, ומ"ש רש"י ז"ל ותנפה לו, נוכל לומר כוונתו מלשון רמתים נופים, פי' ראי' והצטה, כמו שפירש"י ז"ל בעצמו בגמ' שבת ד' ל"א ע"א נפית לישועה, לדברי הנביאים, וע"כ שפי' מלשון נופים, וכמו כל עין לך תנפה,

^ט בראשית רבה נ"ח א' ויהיו חיי שרה מאה שנה (בראשית כג, א), (תהלים לז, יח): יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה, כשם שהן תמימים כך שנותם תמימים, בת עשרים כבת שבע לנוי, בת מאה כבת עשרים שנה לחטא. דבר אחר, יודע ה' ימי תמימים, זו שרה שהיתה תמימה במעשיה, אמר רבי יוחנן כהדא עגלתא תמימה, ונחלתם לעולם תהיה, שנאמר: ויהיו חיי שרה, מה צרך לומר שני חיי שרה באחרונה, לומר לך שחביב חייהם של צדיקים לפני המקום בעולם הזה ולעולם הבא:

ועיין בשערי תשובה סי' רפ"א
 דל"ל התי"ו בחירק, והל' בשו"א,
 מלשון הצטעה. ועיין בקידור ישועת
 ישראל שם בנשמת בהערותו, כלומר
 שאם תזכה לשמור בכל ימי חיך
 ברית זה, אז תוכל לראות פני
 השכינה, כמו שמבואר במד"ר
 פרשת וירא ואחר עורי נקפו זאת,
 ומצארי אחזה חלקי כו', וירא אליו
 ה' יעיי"ש, היפך מאלו דלא חמאין
 אפי שכינתא ר"ל, וציותר י"ל ע"פ
 דברי כ"ק אדמו"ר מרן הקדוש
 בשפ"א זל"ה זי"ע ועכ"א דעיקר
 בצרית זה, שיהא אור הצרית מאיר
 וצא יעיי"ש, וע"י אור זה יוכל
 לראות פני השכינה.

ומ"ש רש"י ז"ל ולא תחקור אחר
 העתידות, אלא כל מה שיצוא עליך
 קבל בתמימות, פי' כמו שמבואר
 בדברי חז"ל שהי' יכול אהע"ה
 להרהר, הצטחת לי כי צינחק יקרא
 לך זרע, ועתה אמרת והעלהו שם
 לעולה, אבל הוא לא הרהר, כי ענין

החקירה הוא דעה אנושות עצמית,
 ואהע"ה צטל דעתו ורצונו לדעת
 הקצ"ה, ולא רצה לחקור מה יעשה
 הקצ"ה בהצטחה "כי צינחק יקרא
 לך זרע", וקבל הכל בתמימות.

ומ"ש רש"י ז"ל ואז תהי' עמו
 ולחלקו, פי' כמו שפירש"י ז"ל
 בפרשת בחקתי על פסוק "והתהלכתי
 בתוככם" אטייל עמכם בגן עדן
 כאחד מכם, ולא תהיו מזדעזעין
 ממני, וכן כאן ג"כ כוונתו עמו
 שתהא עמו ומ"ש רש"י ז"ל ולחלקו,
 כוונתו ג"כ כמ"ש רש"י ז"ל הנ"ל
 שם יכול לא תיראו ממני, ת"ל
 "והייתי לכם לחלקים", וכן כאן אם
 יאמר לצד ואז תהי' עמו, הו"א שלא
 יראים ח"ו ממנו, ומשו"ה הוסיף
 רש"י ז"ל ולחלקו, כלומר כמו שאמר
 שם "והייתי לכם לחלקים", והוא
 רחום יכפר - ועיין בדברי קדשו של
 אדמו"ר מרן הקדוש זל"ה זי"ע
 ועכ"א בפרשה זו, הרצה הדרכות
 על פסוק זה תמים תהי' עם ה"א.